

Yoko Alender
Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 20.09.2024 nr 1-4/24/4493; KLIM/24-0950/-1K

Meie 14.11.2024 nr 2-3/2384

**Keskkonnatasude seaduse ja maapõueseaduse
muutmise eelnõu väljatöötamiskavatsuse
kooskõlastamine**

Austatud Yoko Alender

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teeb Keskkonnatasude seaduse ja maapõueseaduse muutmise eelnõu väljatöötamiskavatsusele järgnevad märkused:

- Väljatöötamiskavatsusest ei selgu, kas strateegiliste maavarade kasutamine on riiklikult oluline ehk kas riigil on huvi nende kasutusele võtmist soodustada või on eesmärgiks üksnes võimaldada ettevõtetel maavara kaevandamist ja saada õiglast tulu. Kui riik soovib strateegilisi maavarasid aktiivselt kasutusele võtta, tuleks vältida olukorda, kus regulatiivsed nõuded ja kasumlikkuse kriteeriumid muudavad nende kaevandamise ettevõtete jaoks liiga keeruliseks. Palume lisada VTK-sse riigi strateegilise vaate maavarade kaevandamisele;
- Era- ja munitsipaalmaal oleva maavara kaevandamise kohta mainitakse, et riigitulu komponendi võrra võiks tasu olla seal väiksem, samas maaomanik kannab ka osa keskkonnakahjust ehk erisus tasumäära peaks olema suurem kui lihtsalt riigitulu komponent. Tulu jagamisel riigi/KOV vahel viidatakse justkui ainsale võimalusele, et tuleb tasumäära tõsta, samas antud eesmärki saaks täita ka sellega, kui riik annaks suurema tüki enda tulust ära. Viidatakse, et sellega pole tasu maht KOVile siiski piisav ja on vaja tõsta ka üldist tasumäära. Lisada raha jaotamise alternatiivid;
- Kuigi paaris kohas mainitakse, et peaks arvestama konkurentsiga (eriti Läti), siis pigem üldjäreldus on see, et tasu läheb hinda ja kasumis ei kaotata eriti, teisalt era- ja munitsipaalmaal kaevandajate osas on järeldused pigem vastupidised (seal ka kulude kasv suurem, kuna praegu kaevandamistasu ei maksta). Kui tasumäärad on alles väljatöötamisel, siis ei ole alust selliseid väiteid esitada ja need tuleks VTKst sel kujul välja võtta;
- Eelnõu koostamise algul koostada kaasatavate osapoolte (sh sihtrühmad ja mõjutatud isikute esindused) kaasamise ja kommunikatsiooni tegevuskava;
- Lisada p. 4 (lk 7) seotud strateegiana arengustrateegia Eesti 2035
- Viidata koostatavale üleriigilisele planeeringule 2050 ja selle alusuuringutele, samuti koostatavatele Harju maakonna ning Rapla ja Pärnu maakondade maavarade teemaplaneeringutele;
- Täiendada eesmärgi ja saavutatava olukorra kirjelduses ruumilise planeerimise rolli

kasutuse järgse maakasutuse kokkuleppena ning võimalikud vahakasutused. Täiendada spetsiifiliste tulemuste loetelus (lk 5) punkti 3 alla joonitud osaga järgmiselt: „ressursi kasutusse võtmise kavandamise, uuringute läbiviimise ja kaevandamisega ja maa-ala hilisema kasutusega seotud põhiotsused tehakse terviklikult enne kasutusse andmist“.

- Nimetada iseseisva eesmärgina elukeskkonna parendamist piirkonnas ja ettevõtte panustamise vajadust sellesse. Elanikele peab olema selge, et kaevandusettevõtte tegevus on parandanud piirkonna elukeskkonda.
- Sõnastada eesmärgina soodustada pigem keskkonnahäiringutest hoidumist või nende vähendamist, mitte tasu maksmist. Häiringu vältimine või vähendamine peab olema lihtsam või soodsam kui hüvitamine.
- Kaaluda ka ümber asustamise ja hüvitamise teemasid, sh asendusväärtuse (vs turuväärtuse) rakendamist eesmärgiga, et süsteem oleks eelnevalt paigas ja toimiks ning KaHOS jt regulatsioonid rakenduksid läbipaistvalt, adekvaatselt ja õiglaselt, kui on eesmärk maavara kasutusele võtta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Lisaadressaadid: Kliimaministeerium

Karel Lember
+372 625 6402 Karel.Lember@mkm.ee